

LA TRALLA

Surt el divendres

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

À TOTS ELS CATALANS

Lo que es l'Autonomia

El "Jo vuy," dels catalans.—Acció popular.—Fem sentir la nostra veu.—Als catalans.—Als periódichs

Tot el poble català n' es conscient de lo que vol dir Autonomia, però no estarà per demés parlarne ab extensió, puig al nostre entendre, es hora de que tots els catalans, en ús perfecte del seu dret, aixequin la seva veu reclamant pera Catalunya la llibertat de vida, l' administració dels seus béns y dels seus guanys y'l regiment per les seves lleys, sense que aixó vulgui suposar ni animositat contra les regions germanes, ni actes de rebelió penats per les lleys actuals.

En proba d' aixó, en proba de que 'ls anhels y desitjos dels catalans no son incompatibles ab la bona amistat y perfecta armonia de tots els pobles no sols peninsulars sinó de la terra tota, lo que LA TRALLA proposa als ciutadans de Catalunya, es

un plebiscit

que será presentat á les Corts, no sols pera donar idea als que 'ns desconeixen, de lo que som y de lo que volém, sinó pera significar als representants catalans que al seu costat, mentres y tant defensin l' Autonomia, hi tenen tot un poble, convensut, y ab el valor de les seves conviccions.

Tots els catalans de bona fe, tots els radicals en política com en conviccions d' ordre moral, tots els homes de bona voluntat que desitjen el bé del poble, que estimen la llibertat y la Justicia social, son partidaris de la Autonomia, puig ella es principi y fonament de tota llibertat y regula en justicia les funcions ordinaries y naturals del poble.

Autonomia vol dir, donchs, llibertat; y el poble català que sempre s' ha distingit pel seu amor á la llibertat, es autonomista per excelensa y ho es d' anys y anys, puig el poderós partit federal que portá per tots els pobles iberichs les allavores noves idees de República y Autonomia, fou á Catalunya ahont nasqué y en terra catalana ahont prengué proporcions tals que feya trontollar els socles dels més elevats setis.

Autonomia, d' autos, si mateix, y nomos, lley, vol dir governament de sí mateix, lleys pera sí mateix, y d' aquí se desprén que l' aspiració suprema dels individualistes sia l' Autonomia, regiment de sí mateix per ses lleys mateixes, y aplicat als pobles, regiment del poble per ses lleys dictades per ell mateix.

Els principis socials, els més avensats, proclamen l' Autonomia com á expressió de progrés, puig ella enclou tal quantitat de llibertat pura, que deixa els homes y els pobles amos de ses funcions naturals ab supressió de tota mena d'opressió y per lo tant reguladora de la igualtat social.

Aixís s' expressen els més il·lustres pensadors moderns, titllats sovint d' anarquis-

tes; aixís s' expressen els moralistes y filòsofs, titllats sovint de clericals; aixís s' expressen els precursors del republicanisme, els partidaris de la monarquia carlista, els federals y 'ls nacionalistes, els quals, aquets darrers son els qui han portat á la consciencia pública l' afirmació científica de la Autonomia com á base de justicia pera tots els pobles de la terra avuy confosos per l' absorció opresora dels grans estats que anomenantse capacitats pera governar han de gastar la meytat dels diners dels oprimits pera sostenir exercits y armaments que garantisin el poder y existensa d' aquets Estats artificials.

Pera ben governar als pobles, cal conèixer el caracter, temperament, naturalesa, gustos, aficions, aptituds y necessitats d' aquets pobles.

Desgranant aquesta tesis, analisantla y explanantla en disquisicions, arribarém á un resultat afirmatiu de que per conèixer al poble no hi ha com el mateix poble, y el corolari será que pera ben governar, cal un govern popular que visqui ab nosaltres, que 'ns conegui, que hagi sofert nostres penes y hagi rigut nostres alegries, que la seva vida sia estretament lligada ab la nostra, en una paraula, que 'l govern de cada poble sia un concitadà, un fragment del mateix poble.

Un plebiscit

Aixís ho han entés sempre els catalans y aixís están disposats á demostrarho. Catalunya vol fer sentir la seva veu. En el Parlament espanyol están massa avesats á escoltar diputats que no son representants del país, pera que sia escoltada com á la veu de tot el poble la dels diputats que 'ls sufragis catalans hi envihin.

Cal que Catalunya diga el JO VUY. Cal que 'ls catalans obrapt per impuls de sa consciencia honrada prenguin la part que 'ls hi toca en la vida social del Estat y que reclamin com á homes d' una generació que vol esser lliure, lo que se 'ls hi nega com á ciutadans d' un règim endarrerit y restret.

A n'aquest fi LA TRALLA l·lensa la iniciativa pera que tots els catalans hi donguin sa opinió, y ab la ajuda de tots, societats, periódichs, etc., etc., colectivament y individualment se comensi la tasca pera tenirla enllestida al punt que s' obrin les Corts.

Avans de tot creyém convenient la celebració de

una Assamblea general

en la que sols s'aprobará una conclusió:

CATALUNYA VOL L'AUTONOMIA

Y redactada aquesta conclusió, cada català será un agent pera recullir firmes, y en totes les redaccions y en totes les societats y en tots els cafés y teatres, y en les families, y en els establiments de comers, y per tot, els catalans tindran una ploma y paper pera subscriure sa voluntat, pera afirmar ab sa rúbrica 'l desitj d' Autonomia.

Ben aviat LA TRALLA cridarà una reunió á la que preferentment hi serán convidats els parlamentaris de la

Solidaritat Catalana

pera oferilshi la iniciativa y el concurs de LA TRALLA, com no dubtem l' oferiran tots els periódichs de Catalunya poguentse fer extensiu aquest plebiscit á tots els pobles de llengua catalana, ahont l' anhel de llibertat caldeja, com á Catalunya, els cors dels ciutadans.

Als catalans

Pera comensar els preliminars d' aquest acte solemníssim, LA TRALLA convida

á tots els catalans á que donguin la seva opinió, puig á major nombre d' idees, més segur será l' éxit de la Empresa.

Als periódichs

Y especialment als periódichs els hi preguém se fassin ressó de la idea pera que un cop sondejada la opinió popular, se puga portar á la práctica 'l plebiscit.

Plens de fé en el resultat d' aquesta empresa, saludém el comensament ab un crit entusiasta de

¡Visca Catalunya Autònoma!

La Redacció

L' Autonomia

Company obrer, ¿no te'n causes, no n'estàs fastiguejat de tota aquesta aridoria que á tothora t' ompla 'l cap predicant idees noves, quatre baladrers tronats? ¿No la veus aquesta mena de carinyo fraternal que suposen professarte deu ó dotze ó vint farsants? ¿No t' impressiona de veure la teva terra com va? Donchs acaba, decideixte, redressat, aixeca 'l cap, fit á fit als que 't malejan, y digues, jo vuy lluitar pel programa qu' arreia dintre 'l poble catalá. ¿Vols la teva Catalunya floreixent y rica y gran; vols dotar la teva terra de l' hermosa llibertat? Donchs amunt l' Autonomia qu' allavors assolirà les ventatges del sistema més democràtic y sá. L' administració ben teva, mestressa de senyalar els impostos ab justícia, destruint y eliminant casi la meytat dels gastos qu' are 'ns toca de pagar, per imposició directa de les momies del Estat. Y veuràs el fruyt que dona la vida municipal, deslligada de les trabes que li coloquen al pas, qu's pel poble y pera 'l poble com se té d' administrar. La provisió de molts cárrechs per eleccions populars, l' establiment de justícia, totes les lleys naturals que regoneixen en l' home el dret d' escriure y pensar de la manera més lliure, en les matèries socials, polítiques, religioses, de qualsevol costat. L' Autonomia dels pobles! la suprema lley triomfant, la font d' avenços y vida de les nacionalitats, la consagració perfecta dels principis elevats de llibertat y justícia que preté l' humanitat. L' implantació d' aquest règim te portará en lo social, el benestar que 't mereixes honorat obrer catalá. Fará factibles millores qu' avuy estás reclamant, disposará desseguida que se jubili 'l treball, tallará la odiosa corda que lliga la teva mà dedicada á enlayrar l' obra de millorament social, no t' oposará mordassas als impulsos de lluitar. Democràtica, econòmica l' autonomia veuràs que relleva dels impostos al que está deshereditat y li proporciona en cambi l' educació racional en el comerç y l' industria en les ciències y en les arts, en tot lo moral y noble, regenerador y gran. Donchs amunt l' autonomia amich obrer catalá qu' es el triomf de la justícia, el triomf de la llibertat, que volém qu' arreu escampi la seva obra fecondant, de fer al home ben lliure ben conseqüent y ben humà.

PEP DE LA TRALLA

FILOSOFIES TÒXIQUES

A un méu amich

Els brillants plimsauls de la teva magnificència s' han tornat negres. Els innocents que ab ells podies enlluernar per tot benefici y el dels que 't paguen no se rendeixen ja al davant dels teus recursos d' home de gran talent y ordenador d' acert incomparable. Ja en mitj del teu natural desfici no trobes més qu' un pinxo de *Café Concert*; un curanderol desacreditat; un guenyo que parla *palpisot* y un *erudit* falsificador de la Bíblia, que 't vulguen acompanyar... perque en cap més lloch els volen. Y tén present

que á pesar de les teves exclamacions continuades y dels teus plors esgarriados, l' amo que 't va vendre á preu barato aquelles joyes de que 't valies pera fer el maco fent veure que erets alguna cosa, no te les cambiaria per més crits que fassis y més reconciliacions que busquis... perque ell que té per tu la més bona de les voluntats y benivolenses, ab tot y desitjarho no podrà complaure't, donchs ni ab una forta fregada de polvos de *proyectos democráticos*, ni ab un bany de *influencia inglesa*, ni ab una capa d' *indulto general*, ni ab els llums movibles d'una *Exposición con armisticio*, li es possible ja retornar á ses falses mercaderies aquella brillantor que aparentaren un dia y que molt al revés d' avuy tanta gent atreya en els seus aparadors. Totes se li han tornat negres y 'l públic reconeix que son llautó.

Es natural que devant d' aquesta inesperada y fatal circumstancia el teu desespero sigui extraordinari y al trovarte desempaïrat fins dels que un dia t' ajudaren, com croses, á pujar la escala de la gloria, no trovis altre recurs que 'l de la barra—dit sigui entre nosaltres—y no tinguis aprensió d' inventarte grolleries, defensar lo que combateres y acabar per demanar auxili á n' aquells mateixos que has titllat d' irreconciliables enemics teus.

Mes tu no t' enfadarás si faig un bon us de l' amistat que 'ns mereix y et dono el franch concell de que 't retiris perque has caducat del tot.

Ja veus que jo seré el primer en tocarne les conseqüències perque sense tu, ab la germanor de tots els catalans y el convenciment unánim del nostre poble de que 'ls castellans han de ser enemics nostres per pur instint, no tindré més recurs que renunciar á n' aquestes filosofies y abandonar-me al més indiferent descans fins que un terratrèmol ó un incendi ó un diluvi d' aquells qu' enviava Nostre Senyor en el temps de la picó vingui á trasbalsar aquest món y á despertarme á mi del meu ensomni, com tu m' hi vas despertar temps enrera, encare que jo no sé si erets un enviat de Deu ó del Diabla.

Pero sigui qui sigui el que va llensarte sobre nostre, tu ja veus que ni tú ni ells heu tingut prous... (alló que tu dius quant t' enfades) pera sortir ab la vostra.

Per altra part suposo que ja haurás comprés á que 'm referia. Les manifestacions d' aquells obrers que 't desautorisen perque no fassis més de *redentor* y et diuen que ets un embustero perque defenses l' ensenyansa nacionalista, ja que ella se mancha al pasar por nuestros labios, podrà ser tan insolenta com vulguis y tant poch poética com desitgis, pero hem de confesar inter nos, qu' es justa y es veritat, y sobretot et reventa de cop la derrera ardidesa del teu ingeni eternament inventor de coses grans y transcendents.

Desenganyat, ja no hi ha remey. Crist també fou un redentor y no 's pogué escapar de la mort. Are 't toca á tú. Pero no 't desconsolis, la teva obra quedarà á través dels segles. Será la d' uns quants anys de retrocés en la conquesta dels ideals del proletariat catalá y uns altres tants de major afiansament per les oligarquies imperants.

Ton amich,

REDENA

Recort de dol

A les floristes de la Rambla.

Ni una riallera florista, ni una flor fresca, ni un bri d'hebra olorosa ha enriolat la Rambla... La gamma cosmopolita de colors ha desaparegut... De bon matí els aucells han pidolat tristament, car no han vist guarir aquells altars de primavera, que 'ls il·lusioná cada jorn fentlosi aixecar una xerradissa matinal, que's desgrana delitosament com un esbatech de vida exuberant.

Els plátans infeconds extenent son cobricel de fulles, s'han extremat de por. ¿Com es que les flors del camp no's besen als seus peus com petits nés, de rossos caparrons que juguen ab el conço?

La verdosa ossera de les parades mostra sa nuesa esglayadora... Aquella solitud es un paréntesis á la flayre quotidiana que alegra els ulls y fa palpitir els cors... dues gentils floristes han fugit com una exhalació; per un dia han clos el riure dels seus llavis y han apagat el foch dels seus ulls bo y encenent en el cor de totes elles un tribut de condol envers aquelles dues flors, despullades al bo de la vida; aquelles dues flors que 'ls vents de ponent contorsaren, allà mateix ahont cada jorn elles hi aixequen els seus altars de primavera.

Avuy feya l' any que dugues germanes seves tancaren els ulls, cuan més els tenien oberts perque hi entrés tota la llum d' una vida enamorada; y elles, les bones floristes,

A Fransa

En Clemenceau arreglant la vaga

han fet una gran corona, construhida ab la pulcritud de son tendre sentiment; y totes, deixant la gran ciutat, en el moment que entonava son himne etern de febre comercial, han encaminat la poesia d' un dia vers la freda llosa, qui tanca les despulles de les dugues verges, inmolades per l' horrorosa mà d' un cobart sens entranyes...

Nosaltres, els de LA TRALLA ens sentim fonament admirats de la magestuosa llió que transparenta l' acte fet per les floristes. Que aprengui la Ciutat á commemorar els barbres atentats de que ha sigut víctima. Que se 'n recordi tothom y deixant per un moment de terrejar, alsém l' esperit y aixís com les floristes han pagat un tribut ab flors, nosaltres recordem-nos bo y fent justícia.

LL. MANAU Y AVELLANET

3-IX-06

Una lletra d' En Llangort

Ab sagell francès, sense coneixes el nom de la població de sortida (que tampoch es expressat á dins) varem rebre 'l dilluns á la tarde una lletra de nostre company exilat, que diu:

En Vicens Ballester. - Barcelona
... un catalanista m'ha fet llegir un periódich que porta data d' avuy diumenge. Fa pòchs dies vareig llegir un altre nombre del mateix paper (el del dia 19 del passat mes) en que se'm tractava de pinxo, etc., etc. Allavors me vaig sentir honradíssim pels dits atachs que jo considero alabanses; al revés d' avuy que'm sento indignat y agraviat en lo més fons, dels conceptes que volen semblar laudatoris; les alabanses (!) y misericordia d' aquesta gentussa. ... sense pudor ni vergonya, gossos de presa del remadet cada dia més esquitit que comanda el burgés lerroux, defensor hipòcrita del actual estat de tirania en que vivim y desorganizador de les societats obreres algun dia temibles pera la burgesia. ... les considero insults y n' protesto ab tota l' ànima, com protesto també dels atachs que á vosté li dirigeixen.

Fassi l' us que cregui convenient de la present, feta á corre-cuyta y ab nerviositat extremada.

De V. ... —Pelegri Llangort.

2 Setembre 1906.
Per nostra part, pensant exactament que ell en aquest assumpte, si no hagués arribat aquesta lletra, res hauriem publicat, puig considerem lloanses els insults á nosaltres dirigits per la gent que s' ampara sempre en la mentida del estat que 'ns governa y en l' estat de la mentida que 'ns malmena. Burgés lerroux: En Llangort avuy, com ahir En Riu, no volen tes lloanses.

Un oblit

Dies passats, sense que 'n parlessim, complí un any just que 'l senyor lerroux s' havia ofert á n' En Riu pera treballar per sa llibertat. Y are s' ens ocorreix dir:

¿Com es que 'l senyor dels Josepets no s' ha cuydat de llibertat á n' En Cleveland, sent aixís que fa mesos qu' es á la presó y, aleshores sols feya dies que hi era En Riu?

La Dona y la Societat

Tasca femenina

Desde are vuy aplicarme á concentrar totes mes aspiracions pera la felicitat de la societat futura, sobre la tasca que deurá realisar la dona.

Jo voldria véureles devenir "*ménagères sociales*", en tots els graus de posició desde la més miserable á la més rica, car la necessitat d' una intervenció organitzadora se fa sentir més de dia en dia.

A ella perteneix aquesta tasca, superba en veritat, de revelar l' home á sí mateix, de fer sentir al ciutadà el seu veritable poder tot mostrantli al costat de la docilitat passiva respecte als afers públics exteriors, la forsa considerable de la lliure activitat que ella deu aportar á la vida interior.

L' home productor, administrador, treballador, absorbit per tots els fracassos de la tasca quotidiana, es mancat de temps pera restablir la iniciativa lliure; es, donchs, á nosaltres dones, l' empèndrens la tasca pera restituhirla integral ab tota sa forsa y tota sa energia. Nosaltres que som exemptes de necessitats immediates, y no tenim res á produhir, devém empleyar el nostre temps y totes nostres facultats á vivificar l' organisme societat: es la nostra tasca social análoga á la nostra tasca familiar.

Pera ben omplir-la aquesta tasca tenim necessitat de saber y de comprendre lo més y lo millor possible; tenim condicions pera instruirnos útilment; les nostres facultats d' observació y de memoria se revelen en tots els instants; no'ns cal més que aplicarnos á fer més forta la existencia comuna, car ella no es solzament la del marit y muller, del pare y filla, del germá y la germana, sino la de tots nosaltres, de tots els sers socials, en la vasta acepció reconeguda ab el mot de "*solidaritat*".

Se busca en vá per tot paliatius ó remeys als mals de la nostra societat present, pero l' mal social es un tan sols, real y profund, de ahont ne resulten tots els altres: Es la dilapidació ó l' emplen irracional d' aquesta meytat de forsa comuna: la activitat de la dona que's concentra en sa tasca de vulgar dona de casa y que no vol entrar en escena, en un mot, en la societat.

Deixém als homes els seus cuydados de devenir excelents advocats, notables polítichs, seriosos diplomàtics; que fassin la *cunya de la vida* com ells tenen l' amabilitat de ferla lliurement; no 'ls hi disputém pás. Contentemnos d' un paper més delicat, sapiguém apreciar en totes ses formes els materials de totes menes que l' home intelectual nos porta assiduament. Restém á l' abrich de les lluytes y topaments del defora, en una especie de ciutat alta, que no se 'ns demana més que assegurar la nostra *mise en oeuvre*, l' assimilació de materials pera la més potenta forsa, per el més extens desenrotllament dels individus y de la societat.

Tenim la sort d' esser dispensades del servey exterior de lluyta per la vida, de la duressa de les batalles, de la odiosa barreja d' interessos; devém viure nosaltres en el domini de la idea y de l' acció lliure, intervenint ab la forsa del desinterés en els topaments de partits ben sovint injustos, en els odis de les excitades passions, en una paraula, devém apartar

A Viscaya

La vaga arreglada (?) pels d'allà dalt

en la nostra ciutat alta, els beneficis del treball lliures de tota càrrega.

Així, la nostra obra devindrà una superba obra que tindrà profundes y llunyanes repercussions. Quan nosaltres dones, compendrem veritablement la tasca que 'ns es propia, no pas la orgullosa de volguer dominar a l'home sinó la de saber, ab la nostra dolcesa penetrant, aportar a l'individu nostra bondat raonable, la societat tota beneficiarà de les nostres dots intel·lectuals.

La emancipació de la dona s'ha d'entendre en societat com a obtenció de sos drets pera complementar l'acció del home, y no pas pera fer acció particular femenina, en quin cas no seria may social, sino simplement femenina.

MME. DE HAUSSEY

Qüestions Socials

L' Ignasi Iglesias

Potser algú s'estrenyarà de que encapsali aquestes ratlles ab el nom del pulcre poeta y eminent dramaturg. No hi ha gayre costum entre nosaltres de barrejar als capdells de la literatura en les qüestions d'ordre social y fins això significa per bona part de gent del nostre poble un veritable contrast. La idea de que les lletres no son més que l'producte d'un luxó o d'un desvagament, per desgracia esta massa arrelada en el nostre país.

Y dihem per desgracia perque aquesta es precisament un'altra d'aquelles equivocacions que tenim de lamentar.

Darrerament aquest distingit escriptor ha presidit els Jochs Florals de Badalona en que 'ns ha confirmat el criteri que sempre hem defensat de que 'ls poetes y els literats constitueixen un element d'importancia extraordinaria en la vida dels pobles.

Més si aquesta teoria pot acceptarse com a fonament d'una regla general, augmenta encare en interès y significació quan l'observem aplicada en aquells poetes o escriptors que com l'Iglesias son els vers poetes del nostre proletariat.

La poesia y la literatura per ser d'efectes y conseqüencies productives ha de respondre al caracter del seu temps y per ser verament nacional ha de relacionarse ben directament ab l'ambient d'aquelles modalitats que més distingeixen al seu poble. Y això ho te la literatura del genial autor de *Els vells* y *El cor del poble*.

Hem dit ja en altres ocasions que 'ls obrers catalans pera conquerir el fruit dels seus esforços han de inclinar la seva acció en un sentit francament catalanesch com els dels altres països han d'inclinarla en el dels llurs. Donchs be, reconeixem que potser la forsa més grossa de que 's pot disposar pera això es l'influencia del poeta que canti en català y per Catalunya la seva vida de penallitats y humiliacions y els ideals redemptors qu'esbateguen en sos cors sedents de justicia y reivindicació.

En el fons, malgrat totes les inconscients manifestacions exteriors, senten els nostres obrers una entranyable veneració per aquells poetes que saben compendres y qui sab si més que per l'efecte del caracter ca-

talá per l'impresió que causa en tothom el sentirse bellament interpretats, aquesta veneració es en ells per l'Ignasi Iglesias veritablement entusiasta.

Prou ho veurem en aquells Jochs Florals que deixem esmentats, ahont la paraula enérgica y vibrant del seu poeta al escamparse per entre la multitud de prop de quatre mil persones, composta en sa majoria d'obers, tots catalans, adquiria una solemnitat tan gran y tan imposadora que per un moment varem creure en la possible realització d'aconteixements polítics trascendents.

Tant en aquell moment com en tots els demés que vingueren després, en quins les mostres d'afecte expressades íntimament eren més substancials encare, repetim que ens afirmaren de nou en el nostre convenciment de que la influencia del poeta en aquestes qüestions es d'un valor considerable.

Als nostres joves literats correspon, donchs, l'obra salvadora de redimir o ajudar a redimir als nostres obrers fent que les lletres catalanes sien la expressió de l'ànima y la vida tota de la actual Catalunya. Canteu, novells poetes, les penes dels humils que treballen y no fruïxen la vida, y aixequen ab la fortaleza de la vostra joventut enérgica himnes a la victoria dels seus nobles ideals.

Així fareu que l'obrer català sigui amo dels seus desitjos y l'deslliureu dels apòstols forasters que l'allunyen de la terra de promissió en que somnia.

S'es fundada una escola per quina Catalunya demana deixebles: la de l'Ignasi Iglesias.

VALENTÍ VENTURA

En Franz Arthur Cleveland

III

En el número passat parlarem del crim de lesa humanitat que representa el fet de anar a insultar a un empresonat; pero darrerament aquets insults s'han repetit en el diari d'en lerroux, que'l tracta de *tunante*, *timador*, etc., etc., rabejantse en un home que si ha estat a la presó, no ha sigut perseguit per cap estafa com ho ha sigut en lerroux, segons consta en un edicte del Jutjat d'Albacete de fetxa 7 de Mars del any 1896.

Ben segur que 'ls desgraciats obcecats per aquest home funest dirán que això es una calumnia. Donchs no senyors: tothom qui vulgui pot anar qualsevol dia al Arxiu municipal, situat al segon pis de Casa la Ciutat, y allí, demanant la *Gaceta de Madrid* del dia 19 de Mars de 1895, hi trobareu a la primera columna de la plana 1.028 un edicte del Jutjat d'Albacete, en que's dona ordre a la policia de que **DETINGUI Y PORTI A LA PRESÓ A D. ALEJANDRO LERROUX Y GARCIA, REDACTOR DE «EL PAIS»** (així, ab totes les lletres) acusat del delict d'estafa.

Anéuhi, obrers catalans: l'Arxiu está obert desde les 10 a les 12 del matí y desde les 4 a les 7 de la tarde y no s'ha de pagar res; anéuhi, y vos convensereu de qui es aquest home que are calumnia a ne'l jove propagandista suis.

Felicitem a n'en Cleveland; les calumnies

y insults d'un home així encare constituïen una honra pera 'ls insultats.

Com ja hem dit, l'abandono en que deixaren a n'en Cleveland fou tan complet, que quan se li notificá pel Jutjat que devia nombrar advocat y procurador, se vége impossibilitat de ferho; havent de serli nombrat d'ofici, y recayent per torn a D. Albert Alabert, qui, segons nostres informes, no té res de republicà.

Posteriorment fou quan el regidor federal y adicte a la Solidaritat senyor Esteve, horroritzat y avergonyit per tant abandono, gestioná ab el diputat senyor Juli pera que s'encarregués de la defensa, qui no va dignarse may anar a visitar al pres.

Ara darrerament en Cleveland, veient que en Juli no se'n cuidava, y que sols ell era l'que restava a la presó, se decidí a acceptar els oferiments del advocat senyor Aguiló, y escrigué una carta a n'en Juli, retirantli'l nombrament d'advocat. Aquest encare no s'ha dignat contestar; pero haventse enterat de que'l fiscal havia calificat el delict d'excitació a la rebelió, y de que aviat seria decretada la llibertat provisional, ha presentat un escrit d'escarceració, pera ferse passar com a redemptor de qui ha tingut abandonat.

Així es tot lo que haurá fet en Juli per en Cleveland puig ni ell ni cap lerrouxista s'han dignat pera res anarlo a visitar, com no siga ara últimament pera insultarlo; y fins quan estava pres en Moriones, els visitants d'aquest li digueren ab tota claretat que si acudien a la presó no era per ell, sino per l'altre.

Escrites les anteriors ratlles ens enterem de que'l passat diumenge (dia 26 de Juliol) se van repetir els insults a n'en Cleveland per un nombrós grup de lerrouxistes que sembla qu' hagin pres per *sport* l'anar a insultar als presos. Com que a conseqüencia del escandol del anterior diumenge sols els deixaven pujar per tandes de quatre, la vegada que tots quatre eran lerrouxistes en Cleveland no tenia més remey que retirar-se de la reixa, puig sapigut es que un pres no pot defensarse, perque qualsevol espresió massa dura que deixés anar, sols redundaria en son perjudici.

Per segona vegada exposém nosaltres a la pública vergonya a n'els que inciten a n'aquets que tot dihentse republicans y demòcrates, no contents ab l'empresonament que sofreix un company, encar ab sos insults procuren ferli més amarga la situació.

S'ha dit també que en Cleveland era un desconegut Mentida! puig va venir a Barcelona recomenat directament y molt eficaçment a n'en lerroux per en Manel Pereña, elegit diputat a Corts per Lleyda, a les passades eleccions.

Ja sabem lo que direu: que's mentida; pero nosaltres apelém al testimoni de dit senyor.

Y sino vos inventeu un telegrama fals d'en Pereña, no es possible qu' ho desmentiu.

Y si l'inventeu vos passarà lo mateix que ab el d'en Junoy.

Un'altra ficada de peus a la galleda.

Les anteriors ratlles foren escrites pera el número passat, haventse de retirar per excés de original. Posteriorment ha sigut decretada la llibertat provisional baix fiança metálica de 500 pessetes, obrintse una subscripció a *La Publicidad* pera ferla efectiva, a la que hi ha contribuït LA TRALLA, y a la que aconsellém a nostres amichs que també hi contribuïxin, a fi de que'l jove suis pugui sortir en llibertat a la major brevetat possible.

MARRI

NOTETES

Jo, si per aquella rara casualitat una persona de qualsevol sexe me dona una trepitjada a l'ull-de-poll y després me diu: despen-si, que no li volia fer, y no parla com jo parlo, 'm sento molt més molestat de la trepitjada, fins l'extrém de dir entre mi mateix ¡mala negada y no parla català!

Els negres de l'illa de Cuba han sigut més afortunats que 'ls catalans; a n'ells se 'ls hi doná (encare que tart) l'autonomia per mans de n Moret, nosaltres que la demaném ab tant bons modos es hora encare que no l'hem obtinguda.

ROSSENDO CARRAU
(Obrer del port)

Número extraordinari

Dedicat a la commemoració del 11 de Setembre de 1714.

Lo del mitin obrer del Comtal

Un'altra lerrouxiada

Els que diumenge passat van acudir a la Presó Model pera saludar a n'en Cleveland, van estranyarse de no trobar als grups de lerrouxistes, que cada diumenge hi anavan pera amargar ab sos insults els únics moments d'esbarjo que'l règim carcelari concedeix a n'els presos.

Pero a la tarde mateix ja's feu pública la solució d'aquest enigma. Els lerrouxistes no acudiren a la presó, perque tenien compromís d'anar a destorbar y moure escándol al mitin que les societats obreres celebraven aquell mateix demati al Teatre Comtal en protesta dels successos de Bilbao; y natural es que en una mateixa hora no's pot estar en dos llocs diferents.

Y aquesta vegada poden alabarse d'haverse sortit ab la seva. El desordre produhit per les contínues interrupcions que 'ls lerrouxistes feyen a n'els obrers que estaven en us de la paraula donaren peu al delegat pera suspendre l'acte.

¡Quins servidors més fidels que te la monarquia en aquets homes! Ells en sos discursos solzament ataquen a la Solidaritat y als catalanistes, deixant en pau tant al centràlsme com al règim monàrquich; pero en quant se fa un mitin de veritable oposició als governants, desseguida hi corren pera destorbarlo y ferlo suspendre.

Ells van fer suspendre per dugues vegades seguides el mitin radical al teatre Comtal, y si a la tercera va poder acabar no va ser pas per falta d'escándol. Darrerament han repetit la gracia ab els mitins en protesta del trasllat del presiri de Ceuta a Figueres, celebrats al mateix Teatre Comtal y a Badalona; ab el mitin republicà solidari d'aquesta última població; ab la reunió dels federals a la Serpentina, y diumenge passat ab el mitin obrer en favor dels minayres de Vizcaya.

Les escasses llibertats que les lleys concedeixen pera la manifestació del pensament, queden totalment anulades per aquest home funest, enemich de totes les llibertats (menys de les seves) y qual divisa pot sintetisarse en aquelles cobles, que'l ciutadà Neron canta a la sarsuela *La Marsellesa*:

*El pensamiento libre
proclamo en alta voz,
y muera quien no piense
igual que pienso yo.*

Pero aquesta vegada la etzegallada ha sigut més grossa.

Ell, el amigo del obrero, ha fet anar als seus a interrompre y suspendre un mitin obrer, organiat en favor dels obrers.

Y'l govern haurá quedat satisfet d'en lerroux, puig mercés a ell ha pogut suspendre un mitin que no li donaria gayre goig.

Y 'ls obrers de Bilbao poden estarli agra-hits, perque ha conseguit inutilisar l'acte de solidaritat obrera, que 'ls obrers barcelonins celebraven en favor d'ells.

Pero a n'els bilbains no 'ls hi vindrá de nou, puig encare no han pogut saber que s'ha fet de les 850 pessetes, import d'una subscripció remesa a n'en lerroux quan la passada vaga d'*Altos Hornos*.

Verdaderament cada dia s'acredita més.

el progreso al fer la ressenya del mitin del Comtal se va descuydar de consignar tots els cárrechs qu'es feren a n'en lerroux.

L'acaparador argument del obrer Carreras, de que no's comprén com en lerroux, proclami la patria universal y porti una bandera espanyola al barret, se l'ha deixada en el tinter; igualment que'l cárrech respecte a la mina *Matilde*, d'Albacete, ab la qu'en lerroux ab l'esqué de fabuloses y impossibles ganancies va escamotejar els estalvis de tothom que va poguer, inclosos dels treballadors que van badar, negoci per l'istil dels de la célebre Madame Humbert, y pel que li fou dictat auto de presó.

Pero com que no ho pot contestar, per això ho calla; perque li convé que 'ls seus no s'en enterin.

Y en acabat parla de *infames calumnias*, pero sense desfer cap cárrech ni menys citar quines calumnies son aquestes.

A la mateixa hora que tenia lloch el mitin obrer del Comtal s'en celebraven ab idéntich motiu a Tarrassa, Sabadell, Vilanova, Sant Feliu de Guixols, Vilafranca del Panadés, Montesquiu, Torelló y San Quirze de Besora.

A cap d'ells hi hagué desordre. Naturalment, perque allí no hi viu cap lerroux.

Y ahont no hi ha *Emperadors del Paralelo*, els inconcients no atentan contra la llibertat del pensament, ni de la paraula.

RIGER

Els rètols en català

Els dos articles publicats en LA TRALLA dels dies 20 y 27 de Juliol, firmats per J. B. F. y P. Cumellas Argemí, han motivat gran nombre d'escriptors y visites pera que seguim la campanya iniciada per aquells bons companys.

D'entre les moltes idees que hem llegit y escoltat, cal citar la del Sr. M. Gal y Lea, qui proposa la formació d'una lliga ahont s'inscriguin per una modesta quota tots els que desitjarien veure retuts els anuncis de establiments en llenguatge no català. Creu l'articlista que, ab els diners que's recullirien, podrien anarse pagant anuncis en els Diaris; no ho trovem malament, si bé creyem que en èpoques com les actuals y les que han de venir, de persecucions, es més pràctic reunir fonsos pera subvenir a altres necessitats. Sentim no poguer publicar per falta d'espai, l'article d'En Gal y Lea, plé tot ell de justos calificatius pera molts que, dihentse catalanistes, no posen els rètols de llurs establiments en Català.

Altres comunicant, L'Agustí Mas, proposa la publicació d'un anunci en la 4.ª plana de LA TRALLA dels industrials, comerciants, etc., que, tenint la fermesa de llurs conviccions, presenten llurs establiments anunciats solament en Català.

No podem menys que aplaudir la idea de En Mas y adherintshi, a quin efecte:

LA TRALLA prega a tots els industrials, comerciants, professionals, etc., que tinguin llurs anuncis únicament en Català, se serveixin enviar-nos notes de noms, professió, adreça y població pera tenir dret a que sien publicats en nostre periòdic.

Les condicions del anunci serán les següents:

1.ª Serà precis tenir tots els rètols, preus, etc., en Català.

2.ª No's consideraran rètols, y per lo tant podran tenirshi, els avisos ON PARLE FRANÇAIS, ENGLISH SPOKEN, FALA ZE PORTUGUEZ, SI PARLA ITALIANO, SE HABLA CASTELLANO, etc.

3.ª Els anuncis dels Catalans aniran sortint senmanalment. Si s'acaben els anunciants, s'aniran repetint pel mateix ordre en que s'hagin publicat.

4.ª En nostra Administració se facilitaran bulletins que podran omplir els interessats. Els de fora podran demanarlos per mediació de recader o d'altra persona. No respondrem als que'ns ho demanin per correu, porque ferho aixis es donar ganancia al govern centralisador.

5.ª L'anunci consistirà únicament en: NOM, PROFESSIÓ, CARRER, NÚMERO, PIS, POBLACIÓ.

6.ª Els anuncis seran completament gratuïts.

Y are, donguinne tots mercès als iniciadors, no a nosaltres que com a mercantils que som comensam a fer un anunci que servirà de mostra:

La Tralla. Periòdic Nacionalista Català. Canuda, 15, Barcelona.

Tot passant

Rigorosament històric

I

L'altre dia passava per un carrer tot un gran senyor, roig com un perdigot (mal que li pesi!), que, pels seus ayres de burgés y barret de jipi modernista, tothom el coneix pels seus ideals progressius y revolucionaris. Com dich, l'home anava caminant, pensatiu, pensant tal vegada en pujar a cavall... (d'algun cotxe, s'entén), quan de sobte se n'hi presenta un per miracle. Oh! que m'has dit! Ell que sí, al véurel, fa una senya al cotxer, tot cridant democràticament:

—Pst!... Para... Para...
El cotxer, al sentir aquella veu emperadora, ho va fer aixís. Parat en sech.
—¿A hont vol anar?—li va dir el cotxer.
—A mi casa.
—¿Dónde está su casa?
—.....! ¿Tú no me conoces? ¿No sabes quién soy?

—No.
—Pues soy... LERROUX!!! Todos los cocheros me conocen!!!
—Aaaaahhh!!! Lerroux!!! Está bien! ¿Dónde tenemos que ir, pues?

—.....! A mi torre...
—Pero, ¿dónde está su torre? Yo no más conosco la torre del Fanch, la torre Eiffel, la torre de la calle de Amalia. (Vol dir la presó).

—Y a mí que me cuentas de estas torres, ni catalanistas fritos... Tú vives en el limbo...

—No. Yo vivo en el Pueblo Seco.

—Pues, para que lo sepas, mi torre está

en los Josepets... Toma... (li entrega una tarjeta).

Y en lerroux, ab aquell ayre d'emperador dels Cacahuts, va pujar a la carretella, mentres el cotxer, diligent, pren la direcció del Passeig de Gracia amunt, no parant fins arribar a la torre patriarcal del célebre Gambetta espanyol, situada al Passeig de la Diputació.

II

Ja han arribat a la torre. El cotxer ab un bot salta del seu asiento. L'Emperador dels Cacahuts, apesat dels seus 100 kilos, fa l'mateix, y, tot encarrantse ab el cotxer, ab aire sultanesch, li diu:

—¿Cuanto vale?
—Lo de siempre. Bien debe V. saberlo cuando todos los cotxeros le conocen.

—Pues... toma... (Li dona, tres pessetes y mitja.) Salud, amigo.

El cotxer, no gosantse a mirar la moneda devant seu, prudentment, se la va posar a la butxaca, y, content de la mitja pela de propina, pujà a dalt del cotxe, dirigintse cap a Barcelona. Però vetaquí que mentres baixava pel Passeig de Gracia, l'home tot filosofant ab la propina, se li va acudir de mirarse la moneda, més quan va veure ¡mal llamp! de que la mitja pela era falsa, foll d'ira va exclamar:

—Vaja, está vist. D'aquests falsos redemptors, fins les propines son falses!

J. FINCANOVA

¡Trevallém!

La constant é innegable evolucio de l'humanitat, lo perfeccionament moral dels individus que la componen y l'gran anhel de llibertat que arreu del mon sorgeix, fan que l'nacionalisme vagi prenent gran increment y que sigui considerat per els oligarques de tots aquells estats ahont s'hi desenrotlla, com a un dels ideals més temibles pera ells y sa nissaga. Benhauradament, cada dia son més les nacionalitats que's despertan de son ensopiment y's disposen a emprendre la gran crehuada de llibertat, que el nacionalisme representa.

Y al mateix temps que això, veyem que a mida que aquest esperit de llibertat se va encarnant en l'ànima dels pobles, va creixent la por de tots els oligarques que preveient el fi de llurs dominis, s'apressen a dictar despòticament lleys restrictives d'aquest sagrat ideal nacionalista. Cosa que havem de trobar natural que fassin, porque ¿qué será d'ells lo dia que l'nacionalisme sigui un fet? ¿Com podran viure tota la colla de burócrates que exploten el nom d'una llibertat, les més de les vegades escrita pero jamay practicada, junyeixen y endogalen baix lo pes de llur desenfrenat despotisme a n'els pobles y a n'els individus que ls formen?

Repetimho una y mil vegades més: el nacionalisme a més de representar un alt grau de llibertat, es un dels ideals més humans y avensats dels que's prediquen; ab lo nacionalisme, s'acabaran d'una vegada les lluytes sagnantes que fan que ls homes se destrossin com succeeix—per vergonya de l'humanitat—en plena época de renovament social y les més de les vegades per satisfer la cobdicia y ambició d'un sol home, porque com que l'nacionalisme no té ni pot tenir l'afany de conquistar terres, cosa que per altre part fora contradir la essencia meteix del nacionalisme, resulta que es de l'única manera que aquella pau universal tan bescantada y ultratjada per tothom, especialment per els autòcrates, esdevé una realitat. A més, ab lo nacionalisme, se donaria un gran pas vers la reducció, quan no l'abolició, dels grans exèrcits, indispensables avuy, dat la manera d'estar montada l'humanitat.

Ja ho sabem que d'aquí a que l'nostre ideal sigui un fet, han de transcorrer una infinitat d'anys, pero no hi fa res, treballam sens treva ni descans per Catalunya, fins que haguem conseguit lo nostre y quan ho tinguem, aleshores ajudem a n'els companys del Unvers enter, que mereixen lo meteix que nosaltres pera la seva patria, a fi de que avuy uns y demà uns altres, aném assolint paulatinament lo que ls nacionalistes tan desitjem, aixó es: un regnat de llibertat, justicia, pogrés y germanor veritables.

JAUME CARBONELL

Número Extraordinari

Dedicat a la commemoració del 11 de Setembre de 1714.

Constará de 8 planes d'ilustració y text. Valdrá 10 céntims y sortirá l'mateix 11 de Setembre.

Cops al bulto

Ja fa fástich haber de repetir sempre els mateixos arguments, pera contestar a les mateixes calumnies dels enemics de Catalunya.

L'altre dia, un senyor que's diu Guerra, y que es president de no sé quina joventut lerrouxista, va dir per centèsima vegada, en un miting de Sant Andreu de Palomar, que ls catalanistes eram els que quan la passada guerra de Cuba exigien al govern que's gastés fins a la última pesseta y sacrificqués fins l'últim home pera dominar a sanch y foch a n'els cubans.

Verdaderament moltes tragaderas han de tenir els seus oyents pera empassarse semblants bolas.

Perque fa molts poch anys y tothom (menys aquets senyors que no saben fer un discurs sense dir més mentides que paraules), sab que La Renaixensa després de sufrir innumerables denuncias, va ser sospesa gubernativament, tenint de publicarse al Vendrell, precisament per sustentar un criteri diametralment oposat al que falsament ara ens volen atribuir; que poch després la Unió Catalanista publicava aquell célebre manifest en que's proclamava la necessitat de la pau a tota costa, y tot aixó, al mateix temps que la premsa patrioterica enganyava miserablement al poble, fentli creure la falsa facilitat d'apoderarse de New-York.

Aixó ja ho hem dit no sé quantes vegades, pero ells fan veure que no ho senten; y ja veuran vostés com demà, ó qualsevol altre dia, tornarán a sortir ab la mateixa cantarella.

Sembla la cansó del enfadós.

Per certes paraules pronunciades per un ministre respecte a la vaga dels minayres de Viscaya, va anar a San Sebastián una comissió de patrons bilbains presidits per l'Urquijo, qui se les va tenir tieses ab el president del Consell.

el imparcial s'ha queixat de que tot un president del Consell de ministres consentís que una comissió de provincianos li parlés ab energia.

Nosaltres hem de fer constar que a nostre entendre els minayres de Bilbao tenen tota la rahó, puig no veyem motiu pera que la classe patronal d'allí no reconegui la personalitat de les societats obreres, com se fa a Catalunya; pero també hem de fer constar que's tan escassa la simpatia que sentim per l'actual estat de coses y per els seus governants, qu'ens agrada d'alló més el ridícol que resulta del fet de que un ministre afirmi una cosa y el president del Consell ho negui, puig com més conflictes se crehin més satisfets quedem, y per lo tant, lluny d'exclamarnos com fa el imparcial, voldriem que continuament totes les classes socials els hi cantessin clares, y com més aconseguissin deixar en ridícol als homes del govern més ens agradaria. ¡Ah! ens descuydavam de dir que'l diari d'en lerroux havia copiat favorablement l'article d'el imparcial, en favor del principi de boca abajo todo el mundo devant del president del Consell.

El director del Penal de Ceuta ha sigut assassinat per un condemnat que extingia condemna en dita colonia penitenciaria.

Ab tal motiu gran part de la premsa, y fins el mateix municipi de Ceuta, ha acordat demanar al ministre que sigui substituït el régimen de llibertat dintre la zona penitenciaria, de que actualment disfruten els confinats per el de continua reclusió.

No comprenem el pèrque s'han de fer extensiu a tots la culpa y el càstich per un delicté que sols ha comés un.

Además, en un estat en que's fan cumplir tantes lleys dolentes, lo menys que's pot demanar es que's compleixin també les lleys humanitaries, que per desgracia son ben poques. Y una d'aquestes es la de permetre als condemnats, al cap d'algun temps d'extingir condemna, el que disfrutin d'una relativa llibertat, com desde molts anys se fa en les colonies penitenciaries del extranger.

Y qui sab si molts dels delictes com el perpetrat darrerament a Ceuta tenen per causa els mals tractes de que son objecte els presidaris! A tot arreu se fan moltes injusticies, y en els presiris ahont impera la ley del bastó no será ahont menys se'n cometin.

Per aixó creyem injusta y antihumanitaria la pretensió del Ajuntament de Ceuta, y representaria un gran salt endarrera el que fos aprovada.

Pero per aixó mateix es de témer que ho sigui, porque dels actuals homes que'ns governen s'ha d'esperar sempre lo pitjor.

R. I. U.

FUETADES

Pel Sr. Manzano. — Els catalanistes de Calella que ab tant entusiasme treballen per la salut moral d'aquella vila, ens escriuen queixantse del desvergonyiment ab que's juga en el café «La Constancia» a despit de tot y de tothom.

Peró lo millor del cas está en que les ordres donades pel Sr. Manzano ab l'objecte de corregir tal abus no poden ser complertes porque l'Alcalde no gosa indisposarse ab el síndich de l'ajuntament y servidor dels cacichs del districte Sr. Pepito Pedemonte, qui es un declarat y acerrim protector d'aquell establiment convertit en cau del vici.

L'indignació per tal procedir es ben general a Calella. L'actitut de l'Alcalde que primer satisfia les ambicions dels cacichs que ls desitjos del poble porque's deu més a n'aquell que a n'aquest es objecte de les més severes censures.

¿Qué pensa fer ab aquest conflicte el governador? ¿Atendrá ó no les peticions del cacich? ¿Satisfará ó no les reclamacions del poble obrant ab energia y insistint en el compliment de les seves disposicions?

¿O es que novament tindrem ocasió de repetir alló de que'l Sr. Manzano es una poma tant agre com totes les altres?

El nostre company en Pere B. Tarragó ha guanyat el premi ofert per la Unió Catalanista en els Jochs Florals del Poble Nou per son treball «L'universalisme en les literatures nacionals.»

Demà dissapte donará una conferencia en la Associació Nacionalista de Calella en Miquel Balmas quin tema será: «Apreciacions sobre les jornades de 1714.»

L'Escola Horaciana ha tingut l'amabilitat d'enviar-nos la circular-programa del prop-venient any escolar de la mateixa.

Els propòsits que l'animen son dignes dels millors elogis y signifiquen un veritable avens en els métodos d'ensenyansa que indubtablement han de reportar bons beneficis a les generacions futures de Catalunya.

En Canalejas y En Dato:

—Adiós, sucesor en la presidencia.

En Dato:

—que sea dentro de dos quinquenios.

En Canalejas:

—no; será por la primavera de 1908. Tenemos la vida segura para 1906 y 1907.

Nosaltres: Arri, allá, tots dos, embusteros!

Un telegrama important:

—Los reyes no han salido en toda la mañana.

Un altre:

Los ministros no han subido a Miramar.

El Centre Joventut Autonomista de Barcelona ha inaugurat ses tasques ab una vetllada literaria musical, a benefici de la Comisió benéfica de l'Unió Catalanista «La Reixa».

Pronunciá el discurs de presentació el president del dit Centre, en Manel Pagés; y el de gracies, el de La Reixa, en Joseph Soronellas; representantse el monolech Mestre Olaguer y la pessa Un cop de teles, cantant varies cançons catalanes els joves germans Pons, y llegintse varies poesies per hermoses senyoretes y varis socis.

En acabat se ballaren sardanes y esquerranes.

De Bilbao:

A la presó hi ha 85 obrers detinguts.

El Sportnig-Club ha comensat els preparatius de les regates.

Els de La Pizosa, de Mora d'Ebre van rebent vergassades del centralisme.

¿Qué fan, que no's declaren ja francament nacionalistes?

Ablech Autonomista de Roses, ha quedat constituïda aquesta Entitat adherida a la Unió Catalanista. L'acte inaugural tindrà lloch demà dissapte.

Ab plaher comunicuém qu'ha sigut sobresseïda la causa que's seguia contra ls oradors del miting del Comtal pera protestar del trasllat dels presiris d'Àfrica a Figueras.

Per falta absoluta d'espai deixem pera un altre senmanales campanyes los sucesos y la real de cazadores.

També, ab greu sentiment, hem de deixar pera la semana entrant la publicació de datos de lo que succeeix ab els empleyats de les brigades del Cementiri, en Brualla y l'capatás, en Vila y, en fi, tot lo que fa pudó d'anti-solidari.

VIC. y ME.

Imp. LA RENAISSANCE, Xuclá, 13, baixos